

Nr 297.

Av herr **Norling m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsmonopolet å tobakstillverkningen i riket.

I Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående statsmonopolet å tobakstillverkningen i riket föreslås bl. a. sådan omläggning av tobaksbeskattningen, att nu utgående tull å till riket införda tobaksvaror avskaffas och ersättes genom en förhöjd skatt.

Det är uppenbart, att en dylik anordning — såsom även i propositionen framhålles — är ägnad att bereda statsverket avsevärda fördelar, och lika visst synes det vara, att inga nya olägenheter på grund av densamma tillfogas den tobakskonsumerande allmänheten.

Emellertid finnes det en part, som i och med den föreslagna omläggningen åsamkas ekonomiskt avbräck, nämligen de hamnstäder, över vilka importen av tobaksvaror går. Detta förhållande har uppmärksamrats av generaltullstyrelsen, som påpekar, att den föreslagna tullfrihetens inverkan på tolagsersättningen till de ifrågavarande importstäderna kan förväntas bli ganska betydande. Enligt en å styrelsens revisionsbyrås statistiska avdelning upprättad tablå, vilken återgives i propositionen, belöper sig den del av tolagsersättningen till städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Karlskrona, Södertälje, Karlstad, Gävle, Härnösand och Norrköping, som beräknats utgå för införtullade kvantiteter oarbetad tobak och tobaksmjöl samt färdiga tobaksvaror, till i runda tal sammanlagt kronor 295,800 för år 1922 och kronor 306,500 för år 1923.

Styrelsen finner det »tveksamt», huruvida en så pass avsevärd reduktion av tolagsersättningen åt de ifrågavarande städerna bör verkställas före slutförandet av den särskilda utredning om städernas rätt till tolagsersättning, som eljest ansetts önskvärd före avgörandet, huruvida en väsentlig inskränkning i densamma må kunna företagas eller icke. Av förnämligast detta skäl finner sig styrelsen därför förhindrad att tillstyrka den ifrågasatta förändringen i vad gäller oarbetad tobak och tobaksmjöl. Med hänsyn till, att tolagsersättningens bortfallande genom tullfrihet för *färdiga* tobaksvaror medför relativt ringa inverkan på respektive städers budget, vill styrelsen däremot icke motsätta sig den föreslagna förenklingen i beskattningen av de färdiga tobaksvarorna.

Det torde vara oomtvistligt, att städernas rätt till tolagsersättning icke får anses betaga riksdagen någon del av dess rätt att sänka eller helt borttaga förut gällande tullsatser. I den mån åtgärder av dylik innebörd medföra reduktion av tolagsersättningen, lära städerna utan knot finna

sig däri. I nu förevarande fall ligger saken emellertid något annorlunda till. Såsom även av generalstyrelsen påpekas, innebär borttagandet av tullavgiften för nu ifrågakomna varuslag icke en motsvarande nedgång i beskattningen av dessa, utan består allenast i en av tekniska skäl företagen överföring av tullavgiften till tobaksskatt. Under dylika förhållanden synes rättvisan påfordra, att städerna beredas vederlag för den tolagsersättning, som i och med omläggningen frånhändes dem, detta så mycket mera som staten icke blott säkerställer åt sig minst lika stor inkomst som tidigare, utan därjämte genom den förenklade proceduren tillförsäkrar sig betydande förmåner.

Någon hållbar orsak att — som generaltullstyrelsen ifrågasatt — bibehålla tullavgiften, när det gäller oarbetad tobak och tobaksmjöl, men däremot avskaffa den i fråga om färdiga tobaksvaror synes icke föreligga. En dylik uppdelning skulle väsentligen äventyra det i och för sig önskvärda syftet med omläggningen, utan att dock innebära något principiellt hänsynstagande till städernas rätt. Ej heller synes det föreligga orsak att enbart i avvaktan på resultatet av den särskilda utredningen om tolagsersättningen låta en ur statsverkets synpunkt klok och ekonomisk fördelaktig åtgärd anstå.

Däremot kan det väl sägas vara med billighetens krav överensstämmande, att städerna icke blott formellt, utan även jämväl reellt, bibehållas vid sin nuvarande rätt till tolagsersättning, intill dess, efter slutförd utredning, nya bestämmelser härom träffas.

Vi tillåta oss därför yrka,

att riksdagen — under förutsättning av bifall till den kungl. propositionen angående statsmonopolet å tobakstillverkningen i riket, jämväl i vad det gäller tullavgifternas omföring till tobaksskatt — måtte besluta, att vederlag för den minskning i tolagsersättning, som genom sagda omföring tillfogas vissa städer, skall till dem utgå från statsverket, så länge dels nuvarande bestämmelser angående tolagsersättning bibehållas vid gällande kraft, dels tobaksbeskattningen utgår efter nu föreslagna grunder.

Stockholm den 4 april 1924.

N. S. Norling.

Gustaf Strömberg.

K. G. A. Franzén.